

Izhaja:

10. in 25. vsakoga
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto III.

V Celovci 10. aprila 1884.

Št. 7.

Nemški Schulverein na Koroškem.

Dne 3. marca 1884 je prinesel „Slovenski Narod“ v Ljubljani št. 52 o tej zadevi obširen dopis iz Koroškega, iz kterega „Mir“ tudi svojim bralcem to-le poda:

„Ko je nemški „schulverein“ pričel svoje delovanje po slovenskih pokrajinah, nadejali smo se, da bode nas Korošce v miru pustil kajti tu nema nikakoršnega polja, saj nas vlada sama ponemčuje, saj so naše šole itak vse nemške. Pa motili smo se. Matadorjem tega društva germanizacija Koroške prepočasno napreduje, vse kar naš nemške šolske oblasti za ponemčevanje storijo, jim je premalo in zagadatelj vrgli so se z vso silo nad nas. „Ortsgruppen“ rastejo ti tukaj kakor gobe iz tal, posebno v okolici Celovške, kjer je največ nemškutarje in v novejšem času segli so tudi po prelepej Podjunskej dolini. Naše priprosto ljudstvo spi politično spanje in to uporabljajo naši Nemci in nemškutarčki. Oni nastavljajo seljaku našemu limance svoje in ni se čuditi, da marsikateri kmetič nanje sede, saj mu nihče ne razloži, kaj hoče in kam prav za prav meri to društvo, in prav lahko je pregovoriti ga, da pristopi društvu, in položi vsaj krvavo zasluženi goldinar na nemški oltar. Pa sitni so le-ti agentje schulvereinovi.

Tako mi je pravil nek kmetič, da je bil eden teh gospodov več ko dvajsetkrat pri njem, in mu prigovarjal in ga rotil, da naj pristopi k društvu. In samo, da se ga je odkrižal, dal mu je en goldinar in tako ti je postal slovenski kmetič ud nemškega schulvereina — saj za eno leto. In ko ga je le-ta agent dobil na limanice, šel je k njegovim sosedom, pri katerih je popreje tudi pa zastoj okrog letal, ter jih navduševal, da naj pristopijo k društvu, češ saj je N. N. tudi pristopil. Posrečilo se mu je pridobiti novih udov. Tako ti toraj postopajo agentje tega društva, in jemljejo našemu ubogemu seljaku tudi zadnji krajcar.

Kako se pa vlada temu društvu nasproti obnaša, hočemo takoj videti. Kedar se osnuje kje nova „ortsgruppe“, prinaša ti naša „Klagenfurter Zeitung“ dolge, triumfalne članke, ter hvali može, kateri so osnovali le-to „ortsgruppe“ na vso sapo, tako da mora bralec misliti, da je naša Celovčanka organ nemškega „schulvereina“ pa ne vladni. * Naše urad-

ništvo ti je, — brez malih izjem — pri tem društvu in tudi agitujejo na vso moč za isto. K nekemu narodnemu kmetu prišel je agent tega društva. Kmetič pa ni hotel poslušati mestnega gospoda in odrezal se mu je, da se mu dozdeva, da le-to društvo nema na Koroškem kaj opraviti, ter da hoče le nemir sejati med obema narodoma, sploh, da goji protiaavstrijske namere. Takrat pa mu je mestni gospod odgovoril: „To pa ni resnica, društvo ni politično in tudi ne protiaavstrijsko, kajti ko bi ono bilo kaj takega, gotovo bi ne bil naš gosp. deželni predsednik njegov u d.“** Toraj oseba našega gosp. deželnega predsednika mora biti agitatoričen pripomoček za le-to društvo. A idimo dalje! Eden naših c. kr. okrajnih šolskih nadzornikov izrazil se je, da hoče vedno in na vsak možgi način pospeševati in podpirati namere tega društva, ter da gorje tistemu učitelju, kateri bi se predrznil zoper „schulverein“ govoriti ali delovati, takemu hoče pomagati (will ich den Standpunkt klar machen). Iz teh par slučajev razvidi, dragi čitatelj, kako da se vlada obnaša proti nemškemu schulvereinu.“

Štajerski poslanec dr. Rechbauer je v državnem zboru omenjal tudi nemškega „schulvereina.“ Očital je ministerstvu, da vlada preganja nemški schulverein. Čudno! Kranjski in Štajerski poslanci so prav glasno in krepko tožili zoper to, kar nemški schulverein počenja na Kranjskem in Štajerskem. Pa vse je bilo le glas upijočega v puščavi, vlada ni ganila prsta. Kako pa dela visoka vlada na Koroškem, jasno je iz tega, kar je „Slov. Narod“ zgoraj povedal.

Kaj nam je torej v tej zadevi storiti?

Tudi tu velja naš stari pregovor: „Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal!“ Da! pomagajmo si sami mirno in postavno s tim, da budimo in podučujemo naše žalibog zanemarjene, nezavedne in uboge Slovence, naj se zavejo svoje slovenske krvi, naj ostanejo verni katoličani in zvesti Avstrijanci; — da podučujemo naše Slovence o tem, kaj hoče in kam prav za prav meri „nemški Schulverein.“

Posebno bi pa bilo treba, naj se osnuje politično društvo za vse Slovence na Koroškem, Štajerskem, Kranjskem in Primorskem. To društvo naj bi branilo naše slovensko ljudstvo in se poganjalo za to, da se mu dajejo tiste pravice, kterih sme tirjati po državnih postavah. „Nemški schulverein“ si išče družnikov po celem našem cesar-

* Dosedanji vrednik gosp. Gewinner je odstopil; Bog daj, da bi novi vrednik bolj poznal naše Koroške razmere in naš vladni časnik vredoval v duhu sedanjega ministerstva, ktero pravi, da je vsem narodom enako pravično.

Vredn. Mirovo.

** Tega nikoli ne verjamemo, da bi bil naš č. g. deželni predsednik tudi ud nemškega schulvereina; mislimo, da je ta novica ena tistih nesramnih laži, ki jih imajo naši nasprotniki na cente pri roci.

Vredn. Mirovo

stvu, da! berači pomoči še celo po tujih državah, še celo čez morje v daljno Ameriko je pisal znani agitator nemškega schulvereina, gosp. profesor Nagel, naj za božjo voljo tudi oni pomagajo, da Avstrija ostane nemška. Kar visoka vlada Nemcem dovoljuje, gotovo tudi nam Slovincem ne bode spodbila in branila: Napravimo torej slovensko politično društvo za vse Slovence!

Ravno tako bi pa bilo treba, osnovati „slovensko šolsko matico“, kakor jo že davno imajo Slovani na Českem. „Nemški schulverein“ je jako bogat in dobiva denarjev od vseh strani. Lansko leto je imel 250.000 gld. dohodka. Denar pa je po vsem svetu gospodar. S temi denarji kupuje otrokom šolske bukvice, papir, peresa, druge šolske potrebščine, zraven pa tudi obleko. Starše mami pa s tim, da jim pomaga plačevati šolske davke, popravljati stare, ali staviti nove šolske hiše. Učitelje pa moti in lovi s tim, da jim daje po 50, 100 in še več goldinarjev kakor „Ehrengabe“ in zraven jih po časnikih hvali, njih imena v nebesa kuje in višim oblastnijam priporočuje. Slovinci smo ubog, boren narod, teško si prislužujemo na vse strani toliko potrebnega denarja in jemo suh, trd kruhej. Ni se toraj čuditi, da se šolski otroci, ubogi stariši, občinski in šolski odborniki, pa slabo plačani učitelji vsedajo na zlatom pomazane limance? Učimo se od nasprotnikov in napravimo slovensko šolsko matico, ktera naj dela to, kar zdaj dela nemški „schulverein.“ Gotovo bojo vsi rodoljubi radi in veseli priskočili in na oltar položili svoj davek. Le na delo, skrajni čas je! Božja pomoč!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Šolske olajšave.) Unokrat ste brali, kako velike olajšave je gospod minister dovolil za Gornje-avstrijsko. Danes pa berite, kako se je zastran šolskih olajšav godilo na Štajerskem. Hvalevredni časnik: „Slov. Gospodar“, ki v Mariboru izhaja, poroča o tej zadevi tako-le:

Nove šolske postavne § 21 dovoljuje znatnih olajšav šolske dolžnosti, ako vse kakšnej šoli pripisane občine po svojih občinskih zastopih za nje pismeno poprosijo. To se je lani po vsem Štajerskem godilo, najbolje pri Nemcih. Okolo 500 prošenj bilo je kmalu vloženi. Toda najprvije zadele so prošnje na opovire v okrajnih šolskih svetih tam, kder so liberalci gospodje. Vendar ogromna večina vseh prošenj je prodrla do deželnega šolskega sveta v Gradec. Prve prošnje bile so skoraj vse kot neopravičene zavržene. Nemški kmetje pa se niso dali splahiti, popravijo prošnje in jih drugič vložijo, pa uspeha le ni. Prošniki se obrnejo sedaj do ministerstva za poduk na Dunaj. Znana konservativna poslanca kanonik Karlon pa knez Alfred Lichtenstein jih krepko podpirata pri ministru Konradu. Pričujoč bil je tudi ministerski predsednik in šlo je. Dne 22. februarja 1884 naznanil je c. k. namestnik baron Kūbek vsem c. k. glavarstvom, da so prošnje za olajšave šolske dolžnosti opravičene (zulässig), ako se v njih prosi, „otroci, ki so 6 let v šolo hodili, obiskujejo v 7. letu samo po zimi šolo celi dan, po letu pa le enkrat v tednu pred ali popoldne 3 ure; v 8. šolskem letu obiskujejo takšni otroci šolo samo po zimi vsak teden

enkrat, 3 ure pred ali popoldne, po letu so celo prosti.“ Tako imenitnih olajšav so privojskovali državni poslanci, občinski in šolski odbori za Gornje-avstrijsko in Štajersko. Žalostna resnica je, da mi Koroški Slovinci nimamo ne enega poslanca v državnem zboru, da bi kako besedo za nas spregovoril pri gosp. ministru. Pa imamo nekaj rodoljubnih občinskih županov in šolskih načelnikov, ki imajo po postavi pravico in oblast, prošnje za šolske olajšave vlagati. Naj bi vsaj ti se potegnili za sosede, ki so jih izvolili za svoje očete in zastopnike! Kjer šolske občine za postavne olajšave prosijo, tam se jim morajo dovoliti. Kjer pa nič ne prosijo, tam ostane vse pri starem, otroci bojo morali celih 8 let hoditi v šolo in starši, ki jih natanjčno ne pošiljajo, zapadli bojo kazni. Zatorej Slovinci! poslužujte se svojih postavnih pravic!

Odkod je to? (Slovenska kmetica in nemškoliberalni šolski načelnik. Konec.) Že od nekdanj liberalci sv. cerkev in duhovnike s tim obrekujejo, da so nasprotniki šol in poduka. Brala sem že večkrat, da je to grda laž in da so sv. cerkev in duhovniki napravljali šole že v starodavnih časih, ko za šole nikdo ni še maral. Pa to je za mene previsoko in preučeno, od tega nočem govoriti. Omenjam le to, kar sama vem in sem sama doživela. Še se spominjam, da so po več krajih duhovniki otroke podučevali, jim bukve, papir, podobice, križice in druga darila kupovali, za šolske izbe plačevali, ja clo šolske hiše staviti pomagali. Omeniti hočem le dve fari, faro na Vratah in faro na Kokovi. Na Vratah namreč so bili ravno gospod župnik Alojzij Isopp prvi, ki niso le v farovžji sami otroke brati in pisati učili, ampak pozneje tudi šolo napravili, kakor spričuje še njih ime, ki se najde zapisano v tako imenovani šolski izbi sedanje mežnarije. Na Kokovi pa, kolikor mi je znano, so tudi le nek župnik prvi bili, ki niso le samo iz svojega denarja posebno hišo za šolo kupili in nekaj časa sami otroke učili, ampak tudi več 100 goldinarjev s tem odločili ali ustanovili, da naj se obresti porabijo za „šomaštrov gehalt“ (za učiteljevo plačo). Po tem takem je po moji ženski misli le nesramna laž, „dass die Pfaffen das Volk in den Sumpf der Unwissenheit bringen wollen.“ Če bi namreč duhovni zares hotli ljudstvo v nevednost spraviti, zakaj pa da so ravno le duhovni že od starih časov sem na šole toliko držali? Pa vi čestiti bralci „Mira“ ne čudite se čez to, da ima naš toliko omikani in prijazni šolski načelnik tako strašno jezo nad „Mirom“ in duhovniki, zakaj vedite, da je on prav goreč prijatelj liberalnega „Schulvereina“ in velik častivec vseh liberalnih časnikov. Kterega duha pa je nemški schulverein in so liberalni časniki, je znano celemu svetu.

Iz Ločan. Minilo je pet let, kar so nas gospod župnik Albert Eicholzer zapustili. Težko smo jih zgubili, visoko smo jih spoštovali. Dobili pa smo kmalo drugega gospoda Jakoba Knafliča, kateri nas farmane v cerkvi in naše otroke v šoli prav pridno in lepo podučujejo. Gospod župnik nas tudi zastran posvetnih opravil lepo podučujejo in nam svetujejo; zatorej smo jim na vse strani iz srea hvaležni. Dokaz tega je to, da smo jih že drugobart za načelnika našega šolskega sveta izvolili. Prizadjali so si lani, da se je postavila nova

šola; tako pametno in previdno so g. župnik ravnali, da imamo prav lepo šolsko hišo za prav majhen denar. — Dobili smo tudi drugega gosp. učitelja Avgusta Sameca. Naš častiti gospod so bili pri zadnji volitvi tudi zvoljeni v občinski odbor. Torej se njim vsi skupaj srčno zahvalimo in srčno bomo žalovali, ako bo de resnica, kar slišimo, da bi nas imeli zapustiti. Bog tega ne daj! Bog jim daj zdravje in naj jim vse povrne!

Iz Podgorjan. (Prošnja odbita.) Naš krajni šolski svet je 8. decembra 1883 vložil prošnjo za stran šolskih olajšav in podučnega jezika. Za stran olajšav je prosil:

1. naj bi tisti otroci, ki so 6 let v šolo hodili, v 7. letu le po zimi šolo obiskovali, po letu pa celo prosti bili, ali pa naj bi ti otroci celo leto po 3 ure na teden v šolo hodili.

2. naj bi otroci, ki že 8. leto v šolo hodijo, le po zimi en polden in sicer 3 ure na teden v šolo hodili, po letu pa celo prosti bili.

Za stran podučnega jezika je prosil: Naj je v naši materni slovenski jezik tudi podučni jezik, nemški pa naj se v 5. šolskem letu vpelje kot učni predmet. C. k. okrajni šolski svet v Belaku je 6. marca 1884 št. 58 v slovenskem jeziku vloženo prošnjo rešil v nemškem jeziku in obe točki odbil.

Naš krajni šolski svet se bode zoper to odločbo pritožil pri c. k. deželnem šolskem совету v Celovci.

Iz spodnjega Roža. (Ogenj; — požarna straža.) 20. marca proti večeru je na farovžu v Kapli vse postrešje pogorelo. Sprva se je govorilo, da so se saje v dimniku vnele; zdaj pa slišimo, da se je le šparovec tik dimnika vnel in ogenj napravil. Streha in kar je pod streho, je vse zgorjelo. Ljudje so od vseh strani prileteli in branili; k sreči je pa tudi veter le od vasi proti jutru vlek in tako se ni zgodila večja nesreča. Farovž je zavarovan in tudi farmani bojo pomagali, da se streha hitro napravi in farovž spet pokrije. Pri tej priložnosti najte, da neko misel sprožim. Slišal sem in tudi v „Miru“ bral, da mislijo fare Podgorjani, št. Jakob in Rožak napraviti požarno stražo ali brambo. Že so vložili prošnjo na vis. c. k. deželno vlado, naj jim to dovoli in pravila ali statute potrdi. Ali bi ne bilo mogoče, da bi tudi fare Spodnjega Roža tako storile? Morebiti tako-le: Sveška fara za se, fare Št. Janž in Kapla vkup eno stražo, fara Borovlje in Medbrovnice eno, fara Glinjani in Šmarjeta spet eno požarno stražo. To bi bila dokaj hvalevredna naprava in v požarnih nesrečah velika pomoč! Zatorej na noge rodoljubni možje! Prosite Šent-Jakopčane, naj Vam posodijo pravila požarne straže. Prepišite jih in vložite na deželno vlado, kakor oni, — prošnjo v slovenskem jeziku!

Iz Borovelj. (Za druge.) Meseca grudna minulega leta je sklicala oblastnja vse obrtnike tega okraja v Borovlje, da bi osnovali zadrage. Sešlo se je veliko obrtnikov, toliko da jih skoraj polovica ni v dvorani imela prostora. C. k. okrajni glavar gosp. Kronigg so bili predsednik. V nemškem in pa tudi v slovenskem jeziku so lepo razložili, kako so koristne in kaj pomenjajo zadrage. Slovensko razlaganje pa ni bilo nekemu všeč. Precej se oglasi in pravi, da med zbranimi obrtniki vsak dobro nemško razume. Se ve da smo Slovenci oporekali

temu. Marsikom se tudi ni dopadlo, da so se taki, ki se nobenega rokodelstva učili niso, in ga tedaj znati ne morejo, preveč v to reč vtikali. Glasovali smo s tem, da smo vzdigovali roke. Posebno nek možek je bil smešen pri tem glasovanju. V sili je tišal obedve roki na kvišku, da bi ja spravil večino na svojo stran. Velika večina nas je, kateri želimo, da bi se osnovala koliko mogoče manjše zadrage. Za zdaj se je sklenilo, da se razdelijo na 4 kampe. 1. vsi krčmarji, 2. vsi puškarji, 3. mesarji, mlinarji, peki, mokaarji in štacunarji skup in 4. ostali rokodelci. — V mesecu marcu so zadrugarji zopet zborovali, ali saj zborovati hotli. Pa le malo se jih je zbralo. Precej dolgo so čakali. Ko jih pa gosp. Fr. Colarič opomni, da je napovedana ura že blizo eno uro pretekla, so se pripravili k delu. Najpred govori krojaški mojster gosp. Klimoš, potem fužinski vodja gosp. Oskar Werner, nekje na Prusovskem doma. Ta gospod je hotel, da bi se koj glasovalo. Tudi gospod Fr. Colarič govori v domačem jeziku ter zahteva, da se naj vselej predlog razloži po slovensko, pred kakor se bi glasovalo. Tudi glasovati danes ni mogoče, ker je obrtnikov prišlo premalo. Nekteri so izostali zavolj daljne poti, nekteri zavolj slabega vremena in veliko pa še vedelo ni za ta shod, ker se jim ni naznanilo. Bližnji, kateri imajo po 20—30 korakov, se ve da lahko pridejo. Gosp. Colarič je po naključju prišel ravno v Borovlje in se je tedaj lahko udeležil zborovanja. Danes se je tudi pokazalo, da so manjše zadrage veliko bolj pripravne kakor velike. Ljudje so bili tudi nevoljni, da se gosp. prusak Werner, ki je vodja fužinariji, meša med male obrtnike in hoče med njimi zvonec nositi. Potrebe in razmerje velikih obrtnikov so vse drugačne kakor majhni rokodelcev. Čudili smo se besedami, ki jih je govoril: „Veseli moramo še biti, da imamo tako študirane gospoda med seboj“, da se bo z višimi gospodi v Celovci mogel zmarovati. 23. marca so se zbrali v Borovljah odborniki novoosnovane zadrage; predsedoval je fužinski vodja Werner. Povabljen je bil tudi orglarski mojster gosp. Colarič. Nemškoliberalni duh se je prikazal tudi pri tej seji. Najprej bi bilo treba pravila ali statute za nove zadrage sestaviti. To naj odbor pred vsem drugim stori, je rekel gosp. Colarič, tega pa ni treba premišljevat, ali bi ne bilo prav, da bi kmetje od svojih pridelkov, ki jih prodajo, kaj plačevali; kmetov zadruga postava nič ne zadeva in ti so že tako preobloženi z davki. Ničesar ni bilo sklenjeno. Slavnemu odboru se tudi toplo priporoča, da naj vsaki-krat pove dnevni red, da vsaki hitro ve, kaj se obravnavalo bode. Gospodu Colariču se imamo tedaj zahvaliti, da ni prišlo do glasovanja.

Izpod Obirja. (Nemškutarija; šolske zamude.) Mahal sem jo čez Obirsko mimo Trkeljna v Borovnico po nemško „Treibach“. Tam se malo oddahnem; slišal sem pri tej priložnosti marsikaj. Pravili so mi o nekem mogotcu v Apačah. Ta si domišljuje, da nima samo le krčme v najem, marveč tudi nemškutarijo cele okolice. Pa ves njegov trud je zastoj, vrlih rodoljubov, katerih je veliko, ne bo zmotil nobenega, v Apačah za nemškutarijo ni rodovitne zemlje. V Šmarjeti sem se spet malo mudil in — tristo medvedov — naletim v neko družbo, kjer je nek skoz in skoz le nemško mar-

noval, tudi drugi okoli njega so ga skušali posnemati. Šprva sem mislil, da se le spakujejo, tako so jo salamensko lomili. Na zadnje se pa nisem več čudil, ko sem se prepričal, da je tudi prvak med njimi le tisto stopinjo nemške izobraženosti dosegel, ki se jej v nje izvirnem jeziku pravi „kuheltajč.“ Tudi pri občinskih sejah so se taki kuheltajčarije nekdanj posluževali, zdaj jim pa gotovo sedanji g. župan takega „Ringelspila“ ne dovoli. Hyala takemu rodoljubnemu županu! Slovenci, spoštujte sami sebe in svojo materno besedo in tudi drugi spoštovali vas bojo! — Tudi o šolskih zamudah se je družba pogovarjala. Eden med njimi je bil prav hud in je clo trdil, da se ne meri povsod in vselej z eno mero, tudi je pristavil, da so nekeri starši že pritoževali pri višji šolske oblasti. Tega pa ni povedal, ali so s tožbo kaj opravili ali ne. Mislil sem si, kako lahko bi si starši pomagali, ako bi občinski in šolski odbor vložil prošnjo, naj jim vis. c. k. deželni svet dovoli tiste olajšave, ki veljajo za Gornje-Avstrijsko!

Kazaze pri Doberlivasi. (Učitelj Poznik †) 18. marca t. l. je zatisnil svoje oči tukaj nastavljeni učenik Miha Poznik, ki je bil rojen l. 1803 v Tabru pri Št. Jurji na Štajerskem, ter se v Celji in Celovci izšolal in leta 1824 nastopil učiteljsko službo v Konjicah. Od tistega časa do njegove smrti toraj blizo 60 let je vestno in častno svojo službo opravljal na raznih mestih v Šmarji, Rajbežu (Reichenfels), Škocjanu, Velikoveu, Ratežu, v Gor. Ljibelicah, na Jezeru in konečno v Kazazah. Najdalje je služboval kot ljudski učitelj v Škocjanu na Koroškem, kjer je bil 45 let za učenika in si toliko zaslug pridobil, da ga je knezoškofijski lavantinski konsistorij v Št. Andreji l. 1857 imenoval izglednim učiteljem, in da mu je ministerstvo podelilo za mnogoletno izvrstno službovanje dosmrtno priklado. Na njegovo prošnjo bil je sicer l. 1872 umirovljen; a po kratkem počitku se je oglasil za nove učiteljske službe. Med njegovim službovanjem na Jezeru l. 1882 prejel je od presvitlega cesarja zlati križec za njegove zasluge. Do zadnega dihljeja se je pošteno trudil in prizadeval s podukom mladine, katero je on očetovsko ljubil in katera je tudi njega — sivega starčeka spoštovala. Še v zadnjih trenutkih svojega življenja se je spomnil svojih učencev. On pa je bil tudi skrben in ljubeznjivi oče, zvest državljani in nikdar ni zatajil svojega domoljubja. Bog mu daj večni mir in pokoj!

Iz Diekš. Kdo bo vstavil potok? potoka vstaviti ni mogoče, strugo prestaviti pa je mogoče! To vsak sprevidi, kdor ima jasno pamet. Veliko se govori in piše zoper omamljivi potok žganja, in zares veliko zlega izhaja iz žganja za dušo in telo. Zelo veliko je delavnih ljudi, ki nimajo ceneje krepčevalne pijače kot žganje. Nekaj mora vendar vsak človek imeti, da se okrepeča, bodi si gospod, kmet ali hlapec. Vsak rad kaj posrkne, kadar košček kruha poje, in delavnemu človeku je to še posebno potrebno, da se pri moči vzdrži. Zatorej ko bi vlada javno dovolila kuhati domač ol (pivo): to bi bila pomoč proti žganju, in ljudstvo bi se ne moglo izgovarjati, da nima druge krepčevalne in cene pijače. Ol je za kmeta na deželi na dve strani koristen: Prvič je mnogo zdravejši ko žganje, in drugič bi si prihranil mnogo denarja, ki ga izda za žganje. Hmelj pa si zamore vsak sam pri-

delati ali pa vsaj v soseski, da bi ne bilo treba zanj denarjev v mesto nositi.

Iz Grebinske okolice. (Različne reči.) No, zdaj imajo v slovenskem Grebinji tudi „ortsgruppe“ nemškega šulferajna. Zdajni gostir L. Raunig ga je 10. svečana t. l. zbornal. Kaj bi neki on počel, ako bi pri njem le sami Nemci ol pili? Mislim, da bi boljše bilo, domače otroke, od katerih večja polovica čez polden brez tople južine v trgu ostaja, s kakšno juho podpirati, kakor denar v tuje kraje pošiljati. Pa to bi ne bilo nemškoliberalno! — V Krčanjah osepnice razsajajo in zategadelj je šola zaprta. — Na praznik sv. Jožefa so bile nekatere hiše v Grebinji s „paskvilami“ najgršega psovanja oskrujene. Takšno hudobno djanje drugega ne kaže, kakor to, da je pisavec nesramen in da ne ve pregovora: Ose ne glodajo slabega sadja. — Kmetje, ako včasih v kako denarno zadrego pridete, idite v Velikovško podporno društvo ali pa v Velikovško hranilnico; te vam bodo rade za najnižje obresti postregle, ne pa k takšnemu človeku, kateri 22, 28 ali 40 procentov tirja. Nikdo ni dolžen takošnih obrest plačevati, in ako bi kdorkoli to tirjal, zatožite ga, da ga c. k. sodnija po prstih nasmuka.

Iz Guštanja. (Nova nemščina.) Veliko Slovencev ima smešno in grdo navado, da le par nemških besed znajo, pri vsakej priložnosti svojo nemščino štulijo. Njih nemščina pa je taka, da je še vsevedni Bog ne razume. Priča temu je ta-le dogodba, ki smo jo tudi v „Slov. Gospodarji“ brali. Blizo štajarske meje je nek lovski najemnik svojemu strelec, ko mu je hotel enega lisjaka zamolčati, pisal sledeče: Ich gebe dir zu wisen, das du frier ein Tag Fuks geschossen hast won habe Ich herunter bin kegomen warum hast mir gegeben die Fuks so terft nicht mehr jagen in meinem drefire so werde dich gleich Klagen und habe ich Schonn andern jeger auf Schtelt Schau ich und du seimer gewesen kammeratten warum hast du mir niht gesagt won Fuks und wo dir wert ist das mir ganst niht geben wol alter gammeratten seimer und mir wollen so betrigen du Mit ohaftungswol . . . Jaht bechter“. — A. K. — Tako koroški Slovenci pisati znajo, kateri so v nemške šole hodili. Nemci so od tega pisma „original“ v roke dobili, in se mu prav debelo smejali. Glejte, tako znajo nasprotniki slovenskih šol. Najprej branijo, da bi se svojega maternega jezika kaj pridna naučili, na vse kriplje silijo z nemščino v naše šole, tako da se slovenščine nič, nemščine pa le malo naučimo; potem se nam pa posmehujejo in nas za norce imajo. Slovenec Slovencev naj slovensko piše! Da pa to zamore, naj se šole naše prav uravnajo.

Iz Pliberške okolice. (Odbor obrača — tajnik pa obrne.) Občinski in šolski odbor v Št. Mihelu niste bila vslišana pri deželnem šolskem совету. Njuna prošnja je bila odbita. Slišal sem pravititi iz zanesljivih ust, da je šolski odbor sklenil, pritožbo vložiti pri visokem ministerstvu, kakor sem tudi v poslednji ševilki sporočil. Obljubil sem tudi naznaniti, kako se bode ta pravda končala. Te pravde konec je bil hiter in tudi čuden: Odbor je obračal, tajnik pa je obrnil. Odbor je po večini sklenil to pritožbo in tajniku zaukazal, naj to pritožbo napravi in spiše. Gotovo težka in grenka naloga gospodu tajniku, ki je nadučitelj in začasni okrajni šolski nadzornik! Ko ga v prihodnji seji

prašajo po tej pritožbi, ni je bil spisal in se s tim izgovarjal, da ni bilo nič sklenjeno — es wurde kein Beschluss gefasst. Ako je res temu taka, je pravde že konec in gospodje odborniki naj se pod nosom obrišejo: Njih tajnik je njih gospod!

Od slovenske koroško-štajerske meje. (Nemški katekizem in slovenski otroci.) Tukaj so nemški „šulverajni“ najbolj zasejani. Ima svojo „Ortsgruppe“ šola v Črni, Možici, na Prevaljah v Guštanji in Dolnem Dravbregu. Po tem takem je seveda po vseh šolah celi poduk v nemškem jeziku, še clo krščanski nauk se uči po nemški. Kakošen sad pa tak poduk donaja, priča nam dopis iz Spodnjega Koroškega, kterega donaja „Slov. Gospodar“ v Mariboru. Ta dopis se glasi tako-le: „V našej okolici so eno, dve, tri, štiri in celo pet razredne šole, pa od prve do zadnje nemški poduk. Nekega dne so gosp. katehet fantiča iz prvega razreda vprašali rekoč: Was sind die Engel? fant ali deček se odreže, die Engel sind purgermeister, si haben ferstand und bilen aber kajne bajber. Gospod K. fanta pogledajo in mislijo, fant je nalašč tako odgovoril. Ga vprašajo še enkrat, was sind die Engel? Fant je zopet tako odgovoril, pa ne tako s korajžo ko poprej. Gospod K. fantu rečejo, povej mi slovensko, was ist ein purer geist? Fant se je začel jokati in je djal, tega ne vem, jaz sem mislil, da je purgergeist gospod purgermeister. Za kazen je fant moral desetkrat popisati, die Engel sind pure Geister itd. pa ne purgermajster. Tako se koroškim otrokom v koroškeji šoli godi. Če slovenski katekizem ima, ga pa brati ne zna.“

Iz Trsta. (Dva slavna rodoljuba †.) Ni dolgo, kar nam je smrt pobrala vnetega rodoljuba, kterega tudi v Celovci dobro poznate. Gosp. Josip Godina je bil v Celovci finančni komisar in se je v „Stimmen aus Innerösterreich“ krepko poganjal za narodne pravice Slovencev, kar je bilo pod Schmerlingovo vlado za c. k. uradnike jako nevarno. Prišel je poznej za višega komisarja v Trst in tu je na svoje stroške na svitlo spravil več knjig; najimennitnejša med njimi je zgodovina Tržaškega mesta. Po vseh njegovih spisih veje iskrn rodoljubni duh. Star je bil 76 let in Slovenci so ga slovesno pokopali! — 26. marca je tukaj eden najstarejših in najboljših slovenskih pisateljev umrl; Ivan Vesel-Koseski, c. k. finančni viši svetovalec, že 85 let star. Njegovo ime slovi po vsem slovenskem svetu. Tukajšnji Slovenci smo pokazali celemu svetu, kako da hvaležno častimo spomin narodnega pesnika. Mrtvaški voz je bil ves pokrit s krasnimi venci, ki so nosili slovenske napise. Vrli naši pevci so mu zapeli slovensko nagrobnico. Naj oba slavna rodoljuba v miru počivata, in večna luč njima sveti!

Od svetega Križa pri Ljutomeru. (Ogenj.) Na 24. marca je Stara in Nova ves zelo onesrečila. Popoldan ob 1/23 je začelo goreti pri vdovi Šrejnarci. Ogenj se je naglo širil. Vrliim Vržencem in Križevčanom se imamo zahvaliti, da ogenj še večje nesreče ni storil. Vendar štirje sosedi so bili tako nesrečni. Pravijo, da je ogenj zatrosila zlobna roka. Trije pogorelci so bili zavarovani, pa le za nekaj malega; posestnica, pri kateri se je ogenj vnel, pa žali Bog ni bila zavarovana. Ti nesrečneži potrebujejo zelo pomoči. Pomagajte, kolikor kateri zamore. Zelo vam priporočim, da si vaša imetja za-

varujete. Ako kateri unesreči, je to gotova in najprva pomoč. Tudi brizgalnice bi naj občine si kupile. Ako ena občina ne premore si sama kupiti, bi naj dve občini skupaj si kupile.

Kaj dela politika.

Cesarjevič Rudolf nastopi s svojo soprogo potovanje na Jutrovo prihodnji velikonočni ponedeljek. Na Turškem in Srbskem se delajo velike priprave, da ga bojo prav slovesno sprejeli. — Nemškoliberalcem je ministerstvo Taaffejevo strašno na poti. Zatorej so si izmislili novico, da grof Taaffe odstopi in da ali vitez Witmann ali grof Coronini sestavi novo ministerstvo. Prej ko ne levičarji le želijo, da bi se tako zgodilo. Državni zbor je 5. aprila nastopil svoje velikonočne počitnice. — Gg. poslanca dr. Vošnjak in Raič sta se močno poganjala za štajerske Slovence in tudi precej dosegla. Sprejele so se tri imenitne resolucije: da se morajo za slovenske dijake urediti gimnazije v Mariboru in Celji, tako, da se bojo podučevali v slovenskem jeziku in zraven se tudi dobro naučili nemškega jezika; — dalje, da se bode na Mariborskem učiteljišču tudi podučevalo v slovenskem jeziku, in tretjič da se bojo spet napravile na Graškem vseučilišči tri slovenske stolice. Naučni minister baron Konrad je bil v državnem zboru veliko bolj prijazen kot nedavno poprej v odsekovej seji in slovenskim poslancem ni vsega odbijal. On je priznal, da je vlada dolžna za omiko in napredovanje vseh narodov in jezikov skrbeti in to tudi dela pri Slovencih. Kar je dovolila gimnazijam na Kranjskem, to se more, če skušnja dobro izpade, lahko tudi drugod vpeljati. Nemškoliberalni listi so zavoljo teh prijaznih besed hudo razkačeni. — V odseku za kongruo, to je zastran zboljšanja plače za katoliške duhovnike, je dr. Jireček rekel, da je vladni predlog nezadosten in pomanjkljiv zaradi tega, ker nima nobenega nastavka za oslabele duhovnike, ki so že navadno stari in hirajoči, za niže duhovenstvo so pa jako pičli nastavki v podporo odmenjeni. Po vladnem predlogu znašala bi podpora za enega duhovnika celih enajst goldinarjev na leto ali tri krajcarje na den. Res, prečudna pomoč celih 11 glđ!

Nemški časniki poročajo, da Bismark iz ministerstva izstopi in le samo državni kaneler ostane. — Tri cesarji — avstrijski, nemški in ruski — so res sklenili zvezo, da se v Evropi ohrani mir. — Po vseh škofijah je ministerstvo katoličanom nekaj olajšav že dovolilo, za katoličane Gnezovo-Pozenske škofije ostane še vse pri starem. Poljaki in katoliški Nemci so v državnem zboru ministra trdo prijeli; pa vse zastoj!

V Norveškem in Švedskem stavljajo ministre pred sodnji stol; dva so obsodili. Kralj je bil prisilen, ministre spustiti iz službe.

Francozom se v Aziji na boljše obrača. Zmagali so Kitajce in zgrabili dva otoka. — Na Italijanskem so dobili novo ministerstvo. Depretis pa je ostal predsednik. — Sv. Oče Leon misli res Italijo zapustiti in podati se kam drugam, nekateri pravijo, na otok Malta. Vlada čedalje hujše stiska sv. Očeta, pobrala je celo tiste denarje, ki so namenjeni za sv. misijone po vesoljnem svetu.

— Zarota na Španskem mora imeti globoke korenine; zaprli so že 4 generale in več viših in nižih oficirjev. — Angleški minister Gladstone je že spet zdrav in je vsem vladam poslal pismo, v katerem jih vabi, naj bi vse vlade enakomerno in ojstro postopale zoper anarhiste in prekucuhe. Kaže se, da so vlade volje to tudi storiti. V Ameriki in Švajci, kjer so se doslej anarhisti prosto gibali, zarote kovali in hudodelce podpirali po drugih državah, začele so vlade ojstro postopati, prekucuhe loviti, preganjati in iz dežele poditi. Ravno tako dela se tudi drugod. — Na Ruskem so prišli na sled velikej zaroti samih nihilistov; zaprli so 27 zarotnikov iz boljših družin; med njimi so tudi 4 oficirji. Rusi so posedli v Aziji Merv in sosedne Turkomanske dežele; s tim so pridobili 100.000 konjenikov za vojsko. —

V Afriki imajo Angleži svoje velike križe; njih general Gordon je v nevarnosti; mesto Chartum je popolno oklenjeno; treba bo več vojakov tje poslati. Krivi prerok Mahdi noče postati sultan v Kordofanu, kakor so mu Angleži ponudili. Najnovejši glasi pa pravijo, da je Mahdi umrl.

V Cincinnati v severnej Ameriki se je ljudstvo spuntalo, ker Berner, ki je sam dejanje obstal, ni bil obsojen kot morilec, temuč le kot ubijalec. Vojaki so na ljudstvo streljali in bere se, da je več kot 200 mrtvih.

Gospodarske stvari.

Kako se pomaga po boleznih oslabelim konjem. Korenje dobro zrezano in z rezanco pomešano tekne posebno takim konjem, ki so po različnih boleznih oslabei n. pr. po pljučnici, po kevljuhu, naduhi in smoliki in če še kašljajo; 5 funtov korenja zaleže ravno toliko kakor funt ovsu. Otava se naj konjem le varno in o potrebi daje, ker njim rada škoduje. Trava je konjem posebno za njih izčistenje dobra, če pa konji samo zeleno krmo dobivajo, njim pa tudi škoduje, ker se kmalu potiti začne in oslabijo. M. Bobnar.

Za poduk in kratek čas.

Nebesno žarenje.

Že cele mesece opazujemo vsaki večer hitro po solnčnem zahodu, kakor tudi zjutraj pred solnčnem izhodom, neko čudno žarenje neba. Ko se tisto še pred Božičem prvokrat v naših krajih prikaže, se je prosto ljudstvo silno prestrašilo. Sploh se je reklo, da je to slabo znamenje za prihodnost, ker gotovo pride huda vojska, lakota in kuga. Kakor je nebo sedaj krvavo, tako bode tudi zemlja rdeča črnjeva krvi, ki se bode v silnih vojskah pretakala. „Ravno tako je bilo pred 90 leti, mi pravi neki kmetič, — moj ranjki dedej so mi to dostikrat pripovedovali. Prišle so pa potem strašne francoske vojske, in na zadne kužne bolezni, silni ogni, — pogorelo je lepo mesto Moskva na Ruskem, in veliko drugih krasnih mest; pridejo tiste huda leta, ko je bila taka lakota, da se je ljudstvo s travo nasitovalo, — ja za hleb kruha si si mogel takrat cele posestva kupiti in pridobiti.“

Ako ravno nisem vsega tega priznal, kar je kmet pravil, vendar toliko sem potrditi moral, da more to žarenje neke posebne uzroke imeti, akoravno le natorne.

Pa ne le kmetič in prosto ljudstvo, temveč tudi učenjaki so si belili lasje, od kod to čudno žarenje neba?

Slišati in brati si mogel različna trdenja, ki se nazadnje vendar le niso mogle odobriti. Eden je trdil, da se koncem zraka, ki obdaja našo zemljo, znajdejo zavoljo velikega mraza neke ledene iglice, veste kakor se vidijo o zimskem času po sneženih poljanah in v katerih se solnce tako čarobno in krasno preliva, da se ti zdi, vse je polno biserov, demantov in dragih kamenov.

Drugi so rekli, da je vzrok temu žarenju neba tista strašna pogubna nesreča, ki se je godila daleč tam v izhodu v Hollandskej Indiji. 26. avgusta večer je namreč ognjena gora Krakatoa začela ogenj pljuvati, žveplo, žareč pepel, in kar je več takih ognjenih tvarin, kviško v zrak metati, tako da se je napolnil ves zrak na tavžente milj visoko s takimi tvarinami, ki jih je silni ogenj v globočini visoke gore raztopil in v plin in hlap premenil. Sedaj, pravijo, solnčni žarki, ki te tvarine prešinjajo poševisko, kakor se to godi za naše oko, na večer in zjutraj, se v njih lepo prelivajo, in napravijo tisto žarenje, ki ga mi toliko občudujemo. To trdenje je celo vrjetno! Zakaj? Poglejte le. Marsikterokrat vidite pri solnčnem zahodu na tem ali onem griču lesketati se in bliščati, kakor da bi bilo vse v ognji, in vendar ta prizor ni nič drugega kakor solnčni žarki, ki poševiskem padajo v kako okno hiše, ali cerkvice, ki na griču ali višavi stoji, in se za naše oko tam prelivajo, zraven ko v hiši bivajoči od tega nič ne vidijo in počutijo.

(Konec prihodnjic.)

Smešničar.

Med novotarije, ktere nam so novejši časi prinesli, spadajo tudi brade in muštace ali brke. Pred kakimi 30 ali 40 leti na kmetih po Slovenskem nisi videl muštac. Zdaj je pa malokdo brez njih. Marsikteri stari oče svojega bradastega, kosmatega sina po strani pogleduje. Kaj se je v Selah pri Borovljah ravnokar zgodilo? Pošten in pobožen oče — mož prave stare korenine — pokliče svojega sina in ga tako-le nagovori: Kaj ti dam za tvoje muštace? Sin odgovori: No oče! kaj mi pa daste? Oče potegne iz aržeta bankovec petdesetak in pravi: To ti dam, da bojo tvoje mustace — moje. Že velja, odreže se sin in pristavi: Rad muštace odbrijem, naj so Vaše; čigave pa bojo tiste, ki mi zrastejo; alite te so pa spet moje? Nisem slišal, ali je ta kupčija šla naprej ali ne?

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Presvitli cesar Franc Jožef so iz svoje denarnice darovati blagovolili 100 gld. da se v Skofičah blizo Vrbe napravijo orgle in 100 gld., da se v Gradecu ubožnica razširi. — Tombola, ktero je mestni odbor na Šent-Jozefovo napravil, je za uboge vrgla 775 gld. čistega do-

neska. — Koroški in deželni zbor bota menda skorej razpuščena in nove volitve razpisane; tako poročajo nekteri nemški časniki. — Sv. misijon v Tinjah se je dobro obnesel; bilo je posebno poslednja dva dni toliko ljudi, da jih Tinje še nikoli toliko videle niso. Nekteri so čakali, da bi mogli k spovedi priti, pa niso mogli, akoravno so duhovniki noč in dan spovedovali. — V Pokrčah se je nek živinski gonjač v torek obesil in še le v petek pokopan bil. Kakor življenje, taka smrt. — V Goljšovem je bil pokopan 90 let star mož po domače Aron v Dolih; trugo je za se 50 let poprej naredil in jo vedno hranil; pred dvema letoma jo je moral nekemu posoditi, pa je hitro novo naredil. — V Kotljah so na pepelnico pust pokopali, pa tako abotno in nespodobno, kakor do zdaj med vernimi Slovenci še ni bilo v navadi. Pri pogrebu je eden križ popred nosil, za njim je stopal duhovnik in brbljal latinske besede; potem pridejo nosilci, kateri pusta (nekega gozdarskega tesarja) nosijo. Nazadnje pridejo tisti, kateri za pustom jokajo. Vboge tesarja ali tako imenovane pusta vržejo v vodo in ga pustijo blizo pol ure v vodi ležati. Siromak, pijan kakor je bil, ni mogel iz vode in utonil bi bil, ako bi ga ne izvlekli nekteri pametni ljudje. — Neko društvo, pri katerem je tudi gosp. Muri na Jezeru in Fuchs v Kokri, misli železnico iz Kranja skoz Kokro do Jezerskega napeljati.

Na Kranjskem. V Ljubljanskem semenišči je začel g. dr. Lampe modroslovje v slovenskem jeziku predavati, kakor „Slovenec“ poroča. Modroslovje je najbolj trdna podlaga, na katero se more sozidavati veličastno poslopje katoliškega bogoslovja. Vsakega pravega narodnjaka mora veseliti, ko vidi, da prihaja naš mili materni jezik do vedno večje veljave in se ga poslužujejo učenjaki pri tako težkih tvarinah, kakor je modroslovje. Toraj proč z izgovori, da slovenščina nima dosti izrazov! G. dr. Lampetu moramo le čestitati, da je on prvi, ki podučuje modroslovje v slovenščini in mu želimo prav veliko uspeha! Tako se je pridružilo k slovenskemu predavanju cerkvene umetnosti in družih predmetov v Ljubljanskem semenišči tudi še slovensko predavanje modroslovja. — Koncem meseca februarja izhajalo je samo v Ljubljani 18 slovenskih listov, mej temi 3 dnevnik, 3 tedniki. — V Postojnski jami se bo napeljala električna razsvitljava. V ta namen je poljedelsko ministerstvo že dovolilo, da se sme iz jamnega premoženja svota 14.000 gold. vzeti, da se napravi razsvitljava. — Pri občnem zboru Ljubljanskega „šulferajna“ se je samo 32 udov zbralo, med temi so bili c. kr. profesorji in pa turnarji, večinoma mladoletni dečaki. Seja je bila jako burna. — „Slovenec“ poroča, da vojaki Ljubljanske posadke opravljajo sedaj velikonočno spoved. Prav je tako, tudi dober in pošten vojak se mora svoje vere držati. — Tudi v Celovci so vojaki imeli postne pridige v nemškem, slovenskem in hrvaškem jeziku. Te pridige so pa tudi nevojaki kaj radi obiskovali in pazljivo poslušali. Celi post že opravljajo vojaki velikonočno spoved.

* Odbor „Matiče Slovenske“ se do vseh rodoljubnih pisateljev slovenskih obrača z iskreno prošnjo, da bi čim prej, tem bolje tudi letos poslali primernih doneskov za letošnji Letopis. Rokopisi

naj se pošiljajo do konca junija t. l. ali naravnost uredniku Letopisa, g. prof. Fr. Levcu. Po pravilih določena nagrada v Letopis vzprejetim spisom se bode izplačala, kadar bode knjiga dotiskana. — Ravno ta odbor vabi vse rodoljube, naj pristopijo k „Matici slovenski“ in prosi, naj društveniki svojo letnino plačajo vsaj do 1. junija 1884. Gg. matičarji dobijo letos svoje knjige še proti koncu l. 1884.

Na Štajerskem. Knezoškof dr. Stepišnik podaril je za zidanje cerkve v Grižah 100 gld. — G. dr. Fran Radey, c. kr. notar v Mariboru in deželni poslanec za kmetske občine Mariborskega glavarstva dobil je viteški križec Franc Josipovega reda. Čestitamo. Slava! — V Mariboru izhaja od 1. aprila t. l. naprej dvakrat na mesec (1. in 15.) ilustrovan časnik z imenom: „Slovenski vinorejec“, list za vinorejo in kletarstvo. Uredništvo prosi vse rodoljube, katerim je do tega, da se povzdigne vinoreja na Slovenskem, posebno pa izobraženejše vinorejce, naj bi mu blagovoljno poročali o vinogradih, o ceni vina itd. Naročnina, ki je listu 3 gld. na leto, naj se pošlje: Opravništvu „Slovenskega vinorejca“ v Mariboru. — Sv. misijon priredili so č. g. nadžupnik F. Frölich pri sv. Križi pri Slatini, ki so ga 1—9 sušca t. l. opravljali č. g. lazaristi. Udeležba bila je velika. Farani so g. župniku in častitim lazaristom zelo hvaležni. — V Mozirji bodo zastavo savinjskega „Sokola“ blagoslovljali o binkoštnih praznikih, kamor tudi Ljubljanski „Sokol“ poleti. Prav želeli bi bilo, ker se bode tudi hrvaški „Sokol“ in drugi odlični Jugoslovani slovesnosti vdeležili, da se tudi nas Slovencev mnogo na pot pripravi v prijazno Mozirje. — Zadržniki Klemensijevič-Demut-Länderbank dobili so dovoljenje, trasirati železnično progo Rogatec-Slatina-Robova-Konjice-Spodnji Dravbreg. Južna železnica prevzame prevožno in je dovolila, da se napravi kolodvor na dotičnem razkrižju. Za spodnji Štajer bode ta železnica znamenita. — V Sevnici na Savi se je nabrala prelepa svota 106 gld., za katero se je omislila topla obleka revnim učencem in učenkam. Pri tej priliki se je, kakor že poprej mnogokrat velikodušnega podpornika šole izkazal načelnik krajnega šolskega sveta gosp. Franjo Lenček, veleposestnik na Blancici, kateri je za tekoče šolsko leto za nakupovanje šolskega orodja 20 gld., te dni pa zopet za potrebno obleko ubogih otrok 19 gld. daroval. Slava!

Na Goriškem. „Soča“ poroča: Goriški bivši Slovenec in bivši urednik tržaškega lista „Independente“, Juretig, je bil obsojen zarad irredentarskih člankov, objavljenih v rečenem listu, v Inomostu na 18 mesecev težke ječe in v zgubo 3000 gld. kavecije. Da bi bil ostal Slovenec, kakoršni so bili njegovi pradedi, bi se mu to nikoli ne bilo zgodilo. Slovenci, bodite zvesti svojemu narodu in cesarju! — Katoliško-politična čitalnica v Čepavanu je letošno zimo lepo skrbela za poduk kmetu. Razlagalo se je o potrebni pokojninski zadrugi, o zgodovini Slovenov, o posestvu in lastnini, o delovanji ss. Cirila in Metoda. Pazljivih in hvaležnih poslušalcev je bile veliko. Slava!

Iz Trsta. Ivan Goriup, posestnik in trgovec na Proseku, rojen Kanalec, zastopnik tržaške okolice v mestnem in deželnem zboru tržaškem, iz-

vrsten narodnjak, umrl je v 57. letu starosti. Naj v miru počiva!

Na Avstrijskem. Kako blagega in dobrotljivega srca je naš presvitli cesar, se je pokazalo, ko je njegovi stari služabnik Kundrat umrl. Ko so cesarju naznanili poslednjo uro zvestega služabnika, podal se je koj k njegovi smrtni postelji. Do solza ginjen obrnil se je cesar odhajajoč k Kundratovi družini, rekoč: „Zgubili ste očeta, ki Vam je namestljiv, jaz pa najzvestejšega služabnika, ki mi ga tudi nihče ne bo nadomestil. Naročil bom svoji kabinetni pisarni, da bo skrbela na moje stroške za dostojen pogreb ranjcega; tudi bom skrbel za nepreskrbljeni dve hčeri in Kundratova družina ostane do svoje smrti v mojem gradu. Solze srčne zahvale udrle so se iz oči vseh navzočih, na cesarjevem lici se je pa tudi zasvetil biser iz usmiljenega očesa. — Na Hugo Šenka, zloznanega morileca, morajo noč in dan paziti, da se sam ne umori. Šlosarek je ves razjarjen v ječi, kajti pričakoval je, ker je vse obstal, da ga bodo priporočili pomilostitju, zdaj se pa jezi, ko ga je upanje goljufalo. Tudi njega morajo stražiti. — Policija na Dunaji ima neki dokaze, da sta Stellmacher in Kameroner prvaka med anarhisti. Scheffler je menda tudi že obstal, da je bil pri seji, ktero so anarhisti blizu Dunaja imeli, pričujoč, ko sta se Hlubek in Blöch na smrt obsojevala. In res oba sta bila umorjena.

Na Českem pomanjkuje zelo duhovnov posebno pa nemških. V Praškem semenišču je letos 183 Čehov in le 27 Nemcev; v Litomeričkem (dasi je škofija večinoma nemška) 67 Čehov in le 44 Nemcev; v Budejovickem 105 Čehov in 17 Nemcev; v Kraljeogradskem 122 Čehov pa 12 Nemcev; skupaj toraj je v vseh 4 seminarjih 435 českih in le 100 nemških bogoslovcev.

Duhovniške spremembe v Krški škofiji.

Sv. Oče Leo so gosp: dr. Milar Valentina imenovali za prošta Krškega stolnega kapiteljna.

Kratek poduk o zemljišči

(Terrainlehre)

tako je ime novej knjižici, ktero je zložil in založil gosp. Andr. Komelj pl. Sočebčan, c. k. stotnik. Res občudovanja vredna je marljivost imenovanega gospoda. Že je na svitlo dal 12 knjižic, ktere so slovenskim vojakom gotovo vse dobro došle. Tudi ta najnovejša bo dobro služila slovenskim vojakom. Obsega 23 strani in velja 20 kr. Dobiva se ta in une že prej izdane knjižice pri pisatelji v Kromeržih, pri knjigotržcih: v Gorici pri Paternolli-ji in Wokulatu, v Trstu pri Dase-ji, v Ljubljani v kat. bukvarni, v Celovci v tiskarni družbe sv. Mohora, v Celji pri Drexlerji, v Mariboru pri Novaku. Gospod pisatelj naznanja tudi, da je že poslovenil in bo v kratkem izdal še tri knjižice: Poučilo o streljanji, Osnova vojstva, in Vežbovnik. Bog živi rodoljubnega in darežljivega gosp. pisatelja!

Izdatelj in urednik Andrej Einšpieler. Tiskarna družbe sv. Mohora v Celovci.

V najem

na štiri leta se bo dala 15. dne malega travna t. l. ob 10 predpoldne v farovžu sv. Ožbalta pri Jezeru — v Jezerski občini — proti Kranjski meji ležeča Komendatorska planina blizu 800 oral površja.

Predstojništvo Komende na Reberci.

Fanta

kot ministranta in cerkvenega pomagača išče nek mežnar in organist; fant se bo v prostih urah učil orglati in peti, tako da lahko v dveh ali treh letih službo organista in mežnarja nastopi. Terja se, da je fant lepega zadržanja in zanesljiv, in da ima nekoliko muzikalnega talenta in da je šolske dolžnosti prost. Pisma naj se pošljejo vredništvu „Mira“ do 25. aprila.

Loterijske srečke

od 5. aprila.

Gradec	17	50	16	69	8
Dunaj	20	58	62	10	72

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Pliberk	
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.
Pšenica . . .	3 72	3 65	3 55	3 66	3 92	3 75	4 10	3 66								
Rž . . .	3 8	3 45	2 85	3 17	2 80	3 25	3 20	3 6								
Ječmen . . .	2 81	3 —	2 40	2 74	—	2 65	2 70	2 59								
Ajda . . .	2 40	2 95	2 35	2 74	—	—	2 80	2 75								
Oves . . .	1 55	1 60	1 60	1 52	1 42	1 65	1 60	1 56								
Proso . . .	—	—	—	—	5 50	—	—	—								
Pšeno . . .	4 51	—	—	4 51	—	—	5 15	4 84								
Turšica . . .	2 37	3 30	2 45	2 74	2 20	2 50	2 70	2 56								
Grah . . .	4 57	—	—	—	—	—	—	—								
Leča . . .	4 14	—	—	—	—	—	—	—								
Bob . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
„ rudeč . . .	—	—	—	—	—	—	—	—								

Iz Amerike, Angleškega, Nemškega in še od drugih krajev dohajajo glasi, da žitna cena močno pada, živinska cena pa narašča. Zdaj kmetje že vidite, kaj vam je storiti. Zavoljo velikonočnih praznikov je cena za jajca, maslo, telečje in kozličje meso poskočila.

Dražbe ali licitacije.

Pri c. kr. sodnji:

17. aprila. Moeslacherjevo v Velikovec — 1843 gold. 11—12.
21. aprila v Železnej Kapli Komatičevo — 2443 gold. 10—11.

Današnjemu listu je priložen časnik „Slovan“ v Ljubljani izhajajoči.